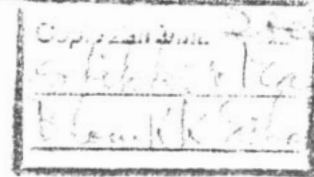

'S-GRAVENHAGE, 1 April 1950.

Ref. No. 3323.

AAN: KAB MINISTER PRESIDENT

Fotocopie nr: 23260

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: D J A K A R T A.

Datum van afzending: 1-4-50.

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 1-4-50.

GEHEIM

Voor Drees en van Schaik persoonlijk, van van Maarseveen.
Brief van van Schaik van 24 dezer werd door van Maarseveen o.a. besproken met HC. HC van oordeel en hij stelt prijs op dat ik dit nadrukkelijk aan U overbreng dat bijlagen Uw brief niet als voldoende betrouwbare representatieve berichtgeving kunnen gekwalificeerd. Door auteurs zijn deze stukken in paniekstemming opgesteld en zoals U zelf reeds opmerkt kunnen wij moeilijk ingaan op suggesties door schrijvers gedaan om over deze materie stappen in U.S.A. ondernemen. Bij samenvatten van zijn oordeel over deze stukken wijst HC verder op dat ongetwijfeld situatie op menig punt in Indonesie inderdaad critiek en soms uiterst critiek zoals hij zelf bij herhaling in berichtgeving tot uitdrukking gebracht. Hij zendt aan Minuor regelmatig ook alle rapporten van de 6 waarnemende commissarissen en politieke rapporten die door ambtenaren van het HC opgesteld. Deze rapporten zijn alle naar beste weten opgesteld en zij maken vaak melding van feiten als in bijlagen van brief van 24 dezer genoemd, doch naar oordeel van HC stemt totale beeld uit deze rapporten niet overeen met berichten van Uw waarnemers. Dit is begrijpelijk omdat inderdaad moeilijk volledig evenwichtig afgerond beeld van situatie in Indonesie krijgen. Objectieve waarnemers b.v. van oordeel dat veiligheid voor Europeanen in algemeen thans niet slechter dan voor s.o. Wat situatie in Sumatra Timur betreft moge volgende geciteerd uit rapport d.d. 25 Maart van wvd. commissaris in Medan.

/ toch

"Politiek heeft zich laatste weken meer afgewend van anti-Nederl. hetgeen zich in hoofdzaak bepaalt tot aanvallen op Negara waarbij werd gewezen op anomalie van het bestaan ener kleine Negara midden in uitgestrekte territoir der Republiek. Opvallend is dat aan de talrijke demonstraties en betogingen min of meer eind is gemaaktenz. "

"Toch is grotere voorzichtigheid merkbaar in gebruik van revolutionaire middelen dan enige weken terug te voorzien vielenz. "

Sonius wijst ook op dat Minister Wilopo o.a. Coerdian

-2-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

7772 - '49

CODETELEGRAM

in verband met stakingsgolf naar Sumatra's Oostkust heeft gezonden. Door zijn optreden zijn enkele stakingen opgelost. Sonius wijst op dat optreden (?) van Coerdian anderzijds weer propagandistische waarde voor gezag van RIS heeft. Dit alles neemt niet weg dat ook naar oordeel van van Maarseveen en HC situatie op Sumatra's Oostkust zeer moeilijk. Over deze moeilijkheden bij herhaling door HC in bijzonder met Hatta gesproken die zich situatie zeer wel bewust. Ook Sultan Djocja heeft in gesprekken met HC laten blijken dat hem communistische infiltratie op Sumatra's Oostkust bekend en hij daartegen maatregelen wil nemen doch dat zijn apparaat daarvoor nog gebrekkig. Ook Sukarno gaf tijdens audientie die hij aan Ministers verleende te kennen dat hem zeer wel bekend dat communistische infiltraties vooral via Riouw-Archipel plaatsvinden, een eilandengebied dat niet makkelijk te controleren. Conclusie is dat bijlagen die U gezonden hebt als zodanig geen materiaal bevatten waar speciale demarche op kan gebaseerd. Wel hebben van Maarseveen en HC op 31 Maart met Hatta over situatie Sumatra's Oostkust gesproken. Hij beseft moeilijkheden daar heel goed. Moeilijk is dat RIS in gebied van Negara op sociaal terrein formeel niet zonder meer kan ingrijpen. Ook was op 31 Maart nog contact met Minister van Arbeid Wilopo die verklaarde alles doen om stakingen doen ophouden. Vraagstuk van overgang KNIL is hier vrijwel dagelijks aan orde. Hier aanwezige Ministers hebben kunnen constateren dat hieraan regelmatig zorg besteed wordt ook al moet hieraan nog zeer veel gedaan. In gesprekken van Maarseveen en HC met Hatta en Sultan werd op belang van oplossing KNIL-problemen nog recentelijk gesproken zodat Uw brief van 24 dezer ook om die reden geen grond kan zijn voor formele demarche.

HIRSHFELD 21.11

EP.

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.